

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

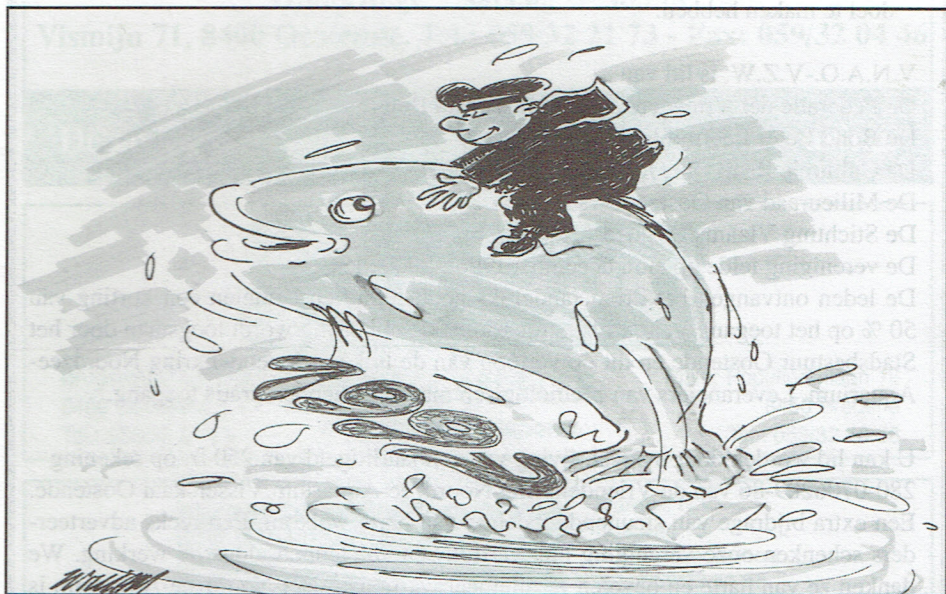
V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

Driemaandelijks tijdschrift - 4de trimester 1997 -nr 30

Afgiftekantoor Oostende 1

In dit nummer :

**Groepsreis naar Zeeland, Kustvissers ook schelpenvissers,
Vissersfeest, Pitvissen, VLAM op internet,
Naar vissen kijken zonder duikpak, Informatiecurcus,
Oude berichtjes, De vis in de kunst.**

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgisch Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309

De vereniging : « V.N.A.O. -V.Z.W.»

heeft volgens art.3 van de statuten volgende doelstellingen:

1. Een beweging op gang te brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur. Zonder dat deze opsomming beperkend organiseert zij volgende activiteiten : studies, voordrachten, excursies, tentoonstellingen, uitgaven van drukwerken enz. De vereniging mag alle handelingen verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks met de verwezelijking van haar doel te maken hebben.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van :

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Bond Beter Leefmilieu

De Culturele Raad van Oostende

De Milieuraad van Oostende

De Stichting Vlaams Erfgoed

De vereniging telde op eind december 1996 : 800 leden

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50 % op het toegangsgeld tot het Aquarium. Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium. Leveranciers van zeebiologisch materiaal hebben gratis toegang.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 250 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar. Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P.Vermandel, Sluis Demey te 8400 Oostende - tel. 059/3216 69

GROEPSREIS NAAR ZEELAND

Zaterdag 11 oktober 1997

Busopstap :

7u30 : Parking Provinciaal Maritiem Instituut

7u40 : Gerechtshof Canadaplein Oostende

8u00 : St Antoniuskerk Opex Oostende

Reisprogramma

±9u Bezoek aan het St Barbarakerkje te Breskens.

Merkwaardige houtsculpturen door de pastoor.

Daarna met de ferry naar Vlissingen

BELEEF HET ALLEMAAL IN HET ARSENAAL (zie volgende bladzijde)

Middagmaal in het Maritiem Restaurant

Menu :

Kippesoep

~

Wienerschnitzel, groenten, frieten en saus

~

Cassata-ijs

Na de maaltijd vrij bezoek aan Vlissingen met shopping en facultatief het maritiem Museum en de Reptielenzoo, de overdekte winkelstraten, de Boulevard, enz...

16u45 Vertrek te Vlissingen over Zuid Beveland naar Kruiningen inschepen op de ferry over de Westerschelde naar Perkpolder.

18u45 Bezoek te Zaamslag aan het privé museum met schelpencollecties en archeologische vondsten met de butskop van het Hellegat.

±20u Aankomst in Zaal Paris las Vegas te Ertvelde. Avondmaal met koude schotel. Entertainment met discobar en Eddy Wally.

±24u Terug aankomst te Oostende.

Prijs per persoon 1500 fr. In deze prijs is inbegrepen : de busreis, het middagmaal, het avondmaal, de museumbezoeken.

Hoe inschrijven ?

Reserveer eerst telefonisch uw plaats bij R.Coelus, tel. 059/23.62.37 of in het Aquarium 059/50.08.76.

Betalen vooraf door overschrijving op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende of contant in het Aquarium ten laatste tot 8 oktober. Er wordt maar één bus ingelegd. Voorzie jezelf van Nederlands geld.

HET ARSENAAL

Kom naar de avonturenwereld van Het Arsenal, de grootste maritieme attractie van Nederland. Je kunt er niet alleen haaien en roggen zien, maar ook een eng spookschip verkennen. Je kunt zien hoe piraten vroeger leefden, of een schat zoeken op het tropisch eiland. Pas op voor de schipbreuk! In Het Arsenal word je door zeven avontuurlijke werelden gevoerd.

Vlootshow

In de Vlootshow bewonder je de roemruchte Titanic en andere beroemde oceaanstomers. Een hoogtepunt is de internationale Arsenal vlootshow. Wereldberoemde schepen als de Rainbow Warrior en de Bismarck varen daar aan je voorbij.

Van schuimers en schavuiten

Hier wordt een spannende kijk op het woeste leven van kapers en piraten gegeven. Vaak waren het boeven, die de zeeën afschuimden naar een gemakkelijke prooi. Maar je had ook eerlijke piraten. In Het Arsenal wordt alles je duidelijk.

Piratenhol

Dolend door het ruim van een schip loop je de meest wonderbaarlijke piraten tegen het lijf. Je valt er van de ene verbazing in de andere. En vooral niet schrikken : er waart een echte geest rond in het Piratenhol.

Schipbreuk

Het is nu tijd zelf de golven te trotseren. Je beleeft een levensechte zeereis; verblind door een huiveringwekkend onweer word je woest heen en weer geschud. Je probeert je staande te houden aan alles wat los en vast zit. Maar het schip raakt stuurloos, en dan ...

Schateiland

Na dit avontuur spoel je aan op het schateiland van Kapitein Eénoog. Je waant je hier op een tropisch eiland. Met palmen, een waterval en een wel heel eigenwijze papegaai. Maar blijf hier niet te lang, want Kapitein Eénoog houdt niet van pottekijkers.

Kraaiennest

Met de lift ga je naar het hoogste punt van Het Arsenal. Vanaf 65 meter hoogte kijk je uit over Vlissingen en de Westerschelde. Daar varen enorme

zeeschepen langs, want de Westerschelde is de drukste zeeroute van Europa! Op heldere dagen kun je zelfs België zien liggen.

Onderwaterwereld

Van ver boven het water daal je af naar onder de zeespiegel. Je kijkt je ogen uit in de onderwaterwereld. In het aanraakbassin zwemmen roggen, die zachtjes over hun buik geaaid mogen worden. Bij de oceaantank, met 150.000 liter water, sta je oog in oog met haaien en andere grote bewoners uit de Noordzee. Ook de kleinere dieren zijn heel bijzonder. Wel eens goed naar zeepaardjes gekeken? Met een beetje geluk hebben ze net kleintjes gekregen.

En of het allemaal nog niet genoeg is : als afsluiting kun je ook nog een bezoek brengen aan het sfeervolle Maritiem Restaurant.

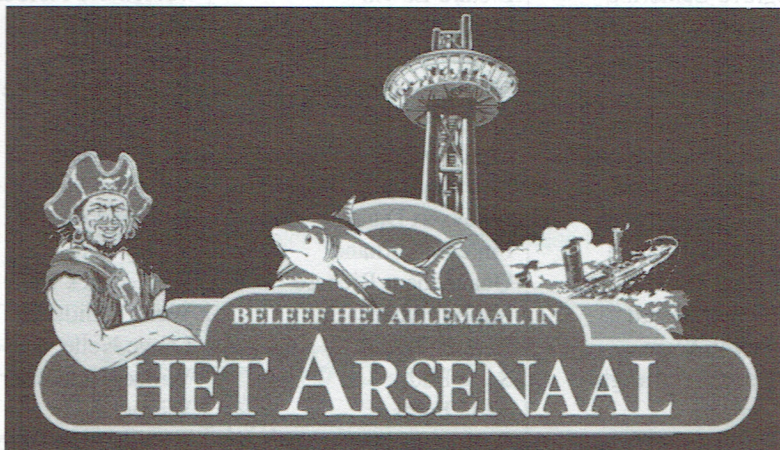
REPTIELENZOO IGUANA Vlissingen

In het centrum van Vlissingen vindt u Reptielenzoo Iguana.

Rondom een subtropische serre zijn, verdeeld over 3 grote gebouwen ruim 500 levende reptielen, amfibieën en insecten uit de gehele wereld te zien. De grootte van de dieren loopt uiteen van 3 cm (de uiterst giftige Saharaschorspioen) tot meer dan 5 meter (tijgerpythons).

Verder treft u o.a. aan : kikkers, padden, salamanders, slangen, grote en kleine hagedissen, krokodilachtigen, land- en waterschildpadden, wandelende takken en -bladeren, vogelspinnen, schorspioenen enz.

Ook is er een babykamer waar eieren worden uitgebroed en jonge dieren te zien zijn. Een bezoek aan Iguana is dus zeker de moeite waard.

ERELIJST VAN STEUNENDE LEDEN

Naast hun lidmaatschapsbijdrage gaven ze nog een extra-steun voor de vereniging. Aan al deze vrienden onze oprechte dank en waardering.

Deze bijdragen verruimen de werking van de vereniging.

Deze lijst kan en mag natuurlijk nog aangevuld worden.

Anseeuw Michel
 Antwerpse -
 Zee-aquariumclub
 Alleman Fernand
 Barbaix - Spegelaere R.
 Belpaeme Blanche
 Berard-Mouque J.
 Bolle J.M.
 Bogaert Jacques
 Callewaert-Seys Hilda
 Carly Ronald
 Centrum Middenkust
 Claessens-Versluys H.
 Cleremans André
 Claeys Nelly
 Clarys Roza
 De Bruin Henk
 Decraemer-Blommaert
 Defloor Emiel
 De Gendt Carlos
 Degrave Catherine
 Degroote Theophiel
 Delanghe Alain
 De Maria Lorenzo
 Demaeght Dirk
 Dewaegenaere Johanna
 Derycker Georges
 Dierckens Bernard
 Dobbelaere Daniel
 Duvivier Paul
 Eerebout Edgard
 Fonteyne Yvan
 Fonteyne-Verburgh
 Flitser Jan
 Flitser Bart

Flitser August
 F.V. Siervis -Gent
 Flitser-Ghevaert Chr.
 Geryl Roger
 Gezelle Guido
 Gust Goethaels
 Heirwegh Eddy
 Hennaert Norbert
 Herman Gilbert
 Heschburg Vic
 Jansoone R.J.A.
 Kiekens Willy
 Kooy Willy
 Lachat Freddy
 Lancsweert Modest
 Vandoorn-Depoorter
 Landa Jacques
 Lauwers Paul
 Law James
 Lepeire Willy
 Lietard Edwin
 Lustrerie Avenue
 Matton-Declercq Raymonde
 Martinsen Eduardus
 Michiels Jean
 Michiels Guy
 Moerman Julia
 Moeyaert Daniel
 Pintelon Fernand
 Quaghebeur Richard
 Rappé Hubert
 Rappé Willy
 Serie Eddy
 Serie Frans
 Somers Jacques
 Smissaert Emiel

St. Martin Jules
 Strandhotel BVBA
 Taverne Sixties
 Tourlousse Henri
 Tournoy F.J.
 Utterwulghé Emile
 Van Acker André
 Vancoillie G.M.
 Vanheste Robert
 Vanhoeck Arthur
 Vanhove Louis
 Vanbillemont Prosper
 Vandekerckhove Marc
 Vandoorn - Depoorter
 Willy en Nora
 Vanhecke - Cordier
 Vanhee Roger
 Verbeke Frans
 Verleene Frans
 Verleye Daniel
 Verschorre Norbert
 Victor Willy
 Vilain Omer
 Vishandel Angele
 Vlietinck Jean
 Vogels Marc
 Vrienden Sted.
 Musea Oostende
 Vyvey Jean
 Westerlinck René
 Westvl. Gidsen
 Lange Nelle
 Willaert Jean-Pierre
 Wilmet Eddy
 Wijnsberghe-Barbaix

WORDEN VLAAMSE KUSTVISSERS OOK SCHELPENVISSERS ?

Men is de laatste jaren op zoek naar alternatieve vangsten buiten schol, schar, tong, kabeljauw enz.

Er zijn voorstellen om op inktvis te vissen en nu laatst wil men ook uitproberen of schelpdieren van onze kustwateren rendabele vangsten kunnen opleveren en meer specifiek heeft men het gemunt op de spisulasoorten en misschien ook wel de kokkels of «de oesters van de arme man», zoals men dat vroeger zei.

De Nederlanders vissen reeds lang de kokkels in het Waddengebied en diepgevroren kokkelvlees wordt zelfs uitgevoerd naar Engeland, Italië, Portugal en naar België. Een fabriekje te Arnhem verwerkt kokkels; ze worden ingemaakt tot aperitiefhapjes. In paëllagerechten worden graag ook venus-schelpen gevoegd.

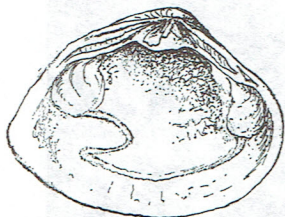
Bij verschillende handelaars in diepgevroren vissoorten kan men ook bij ons het ingevroren vlees van kokkels, venusschelpen en spisula's aankopen. Er is dus een zekere markt voor en tevens is er voor de visser geen gebondenheid aan quota en vangstbeperking, tot nu toe.

Voor onze kust leven er drie spisulasoorten nl. de stevige strandschelp of *spisula solida*, de halfgeknotte strandschelp of *spisula subtruncata* en de ovale strandschelp of *spisula elleptica*.

De losse kleppen van de drie soorten zijn gemakkelijk en dikwijls heel massaal op onze stranden te vinden vandaar ook de algemene naam strand-schelpen.

1. De stevige strandschelp (*Spisula solida*)

Het is de grootste van de drie soorten met een schelp die tot 5 cm kan bereiken. De verspreiding van dit schelpdier is zeer groot nl. van IJsland en Noorwegen, tot de Atlantische kust van Marokko, Madeira en het westelijk deel van de Middellandse Zee.

De dieren leven in het zand vanaf iets beneden de laagwaterlijn tot een diepte van ruim honderd meter.

Tijdens de zandopspuitingen te De Haan Klemskerke waren er veel levende exemplaren te vinden aldaar die dan ook gretig werden geraapt door de strandjutters om er een maaltijd van te maken zoals met mossels.

De kleur van de levende exemplaren is geelwit. Oude schelpkleppen die men op het strand vindt zijn bruin tot blauwzwart, die zijn van subfossiele aard. De stevige strandschelp heeft volgens de benaming ook een zeer stevige schelp, zelfs harder dan een mossel en is wellicht het meest geschikt voor de consumptie gezien de grootte ervan.

2. De halfgeknotte strandschelp (*Spisula subtruncata*)

De schelp van deze soort is tamelijk breekbaar bij de levende exemplaren die tot een drietal centimeter groot worden. Typisch aan de schelp is dat de ene rand afgerond is en de andere rand toegespitst. De opperhuid is donkerder dan bij de andere spisulasoorten zelfs tot grijsachtig bij deze die op moddergronden leven. Het is dan ook een bewoner van de kustwateren van de laagwaterlijn tot een diepte van enkele tientallen meters. Komt voor in de zand- en moddergebieden van de Atlantische Europese kusten van Noorwegen tot Marokko, de Canarische eilanden, de Middellandse Zee en de Zwarte Zee.

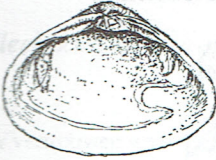
In de laatste jaren hebben we een invasie gekend van deze schelpsoort aan onze kust vooral bij invallend vriesweer waren ze massaal op de stranden ook levend te vinden en prooi voor de zeevogels. Vorig jaar werden van deze schelpdierpjes verkocht op de vistrap van Oostende. Ze waren aangebracht door de garnaalvissers.

3. De ovale strandschelp (*Spisula elleptica*)

De schelp is vrijwel gelijkzijdig en komt veel minder voor dan de vorige twee soorten. Leeft ook niet vanaf de laagwaterlijn maar wel dieper tot op ruim 100 meter. De schelp wordt ook niet al te groot tot circa 3 cm en is

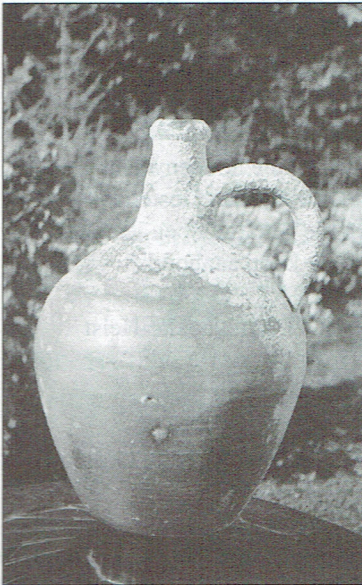
eveneens zoals de stevige strandschelp geelachtig gekleurd en tamelijk stevig. Jonge stevige strandschelpen kunnen dikwijls verward worden met ovale strandschelpen; Het onderscheid is tamelijk klein. Het afgeplatte gedeelte links en rechts van de top van de schelp is bij de ovale strandschelp glad terwijl bij de twee andere soorten een waaivormig groevenpatroon te zien is.

Op het strand zijn geen levende exemplaren te vinden, alleen losse kleppen van fossiele aard met sterke verkleuring.

Platvissen zoals schol en schar voeden zich vooral met jonge halfgeknotte strandschelpen. Als men nu die schelpensoort massaal zal vangen voor de consumptie neemt men automatisch ook een deel weg van het voedsel van de platvissen. De kwestie zal zijn van het juiste evenwicht te vinden en dat is voer voor de biologen. In de laatste tien jaar heeft de Amerikaanse messchelp (*Ensisdirectus*) ons overrompeld. Op elk strand zijn er duizenden te vinden.

In Frankrijk worden messchelpen gegeten. Er is heel wat meer vlees aan een messchelpdier dan aan een strandschelp van de *spisulafamilie*. Is er dan ook een markt voor bij ons ?

Kruik opgevist in het kustwater in mei 1997 door Daems Florent van O.225.

Deze intacte kruik werd gedetermineerd als zijnde afkomstig van het Rijnland en daterende 1700 à 1730.

VISSERSFEEST

Ivan Fonteyne, Lucien Desomer en Eddy Serie
organiseren voor de tweede keer

het Vissersfeest

op zaterdag 25 oktober vanaf 20 uur

in feestzaal «Hertendale», Ieperstraat 22, 8400 Oostende.

Menu

Aperitief Kirr Royal

~

Roomsoep Agnes Sorel

~

*Kalkoenfilet met sinaasappelsaus,
fruitbereidingen en kroketten*

~

Pronkstuk van roomijs (0.29)

~

Koffie

~

Naar keuze witte en rode wijn

Na de maaltijd wordt er, eveneens, bij de prijs inbegrepen 5 uur drank
(bier en soft-drinks) opgediend. (geen sterke drank)

Tijdens het feest wordt de prijs «Waakzame hondenwacht»
uitgereikt aan de schipper die in de vismijn van Oostende,
Zeebrugge of Nieuwpoort, gedurende het afgelopen jaar
het duurste zeedier op de markt te koop aanbood.

Muzikale animatie door DISCO AMIGO van Knokke-Heist

Deelname : 1350 fr per persoon

Inschrijven : FV Comité Vissersfeest, Taboralaan 50, 8400 Oostende

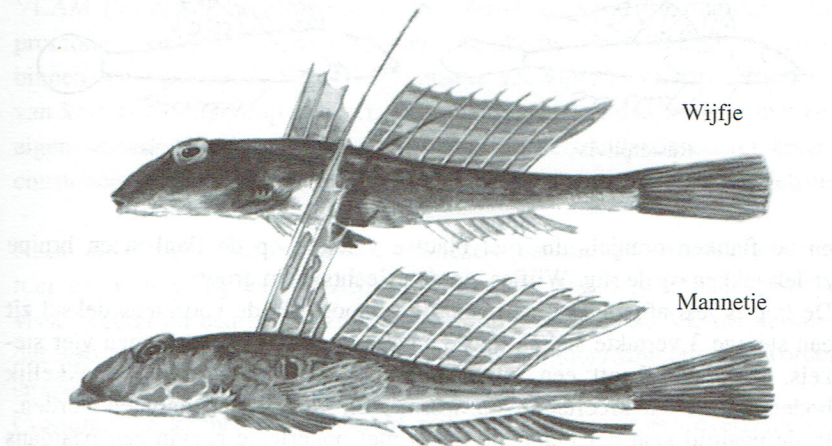
Rekening : BBL 380-0051694-64

Ivan Fonteyne
059/50.21.14

Lucien Desomer
059/70.66..21

Eddy Serie
059/32.54.75

PITVISSEN

Gewone pitvis

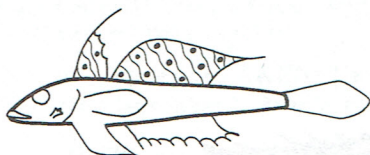
De rasterpitvis, een minder geziene gast

De wetenschappelijke naam van deze vis is *Callionymus reticulatus*.

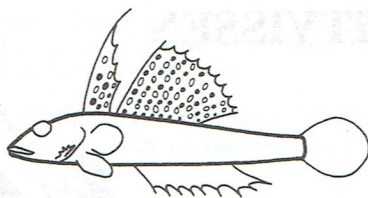
Het is een dicht familielid van de pitvis, die we in 't Oostends kennen als «politievent of poliesje», maar sommige kustvissers noemen hem ook «Aspejaar, taartegeel en lukker». De wetenschappelijke naam is *Callionymus lyra*. Deze soort wordt wel veel groter dan de rasterpitvis en de gevlekte pitvis of *Callionymus maculatus* (in Elseviers Zeevissengids uitgave 1978 krijgt de rasterpitvis ten onrechte deze wetenschappelijke benaming). Tot op heden werd deze gevlekte pitvis nog niet in onze wateren waargenomen, het is een soort die dieper water opzoekt (70-300 meter).

De rasterpitvis leeft vooral op een zandbodem in de kustwateren tot een diepte van ± 40 m. Deze soort komt in onze kustwateren wel voor, maar vanwege zijn geringe grootte en zijn gelijkenis met de pitvis wordt hij dikwijls niet als een andere soort herkend. Vermits bij sommige garnaaltruilers de kleine vis automatisch overboord gaat, hebben we in ons 20-jarig bestaan van het Noordzee-aquarium nog niet veel exemplaren levend in onze bakken gehad. Nochtans heb ik al enkele keren deze vissoort gevonden tussen de «ziftelingen» (de uitgezeefde kleine garnaal).

Het mannetje wordt 10 cm lang en is te herkennen aan de iets langere eerste rugvin en staartvin, tevens is het prachtig gekleurd met donkerrode vlekken evenals blauwe en witte lijnen en vlekjes. Bij beide geslachten is de rugzijde

Rasterpitvis

Gevlekte pitvis

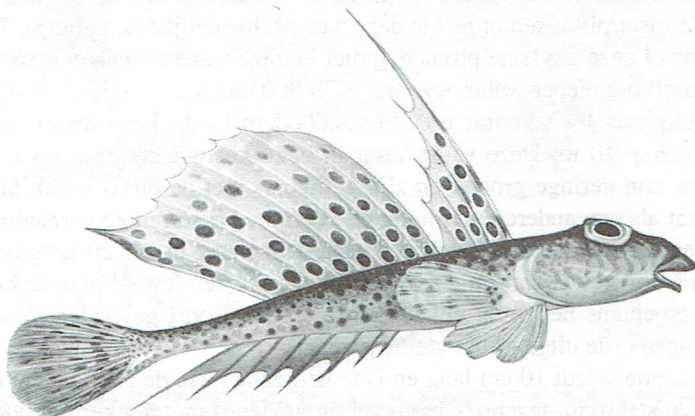
en de flanken oranjebruin, met blauwe vlekken op de flanken en bruine zadelvlekken op de rug. Wijfjes worden slechts 8 cm groot.

De kop is iets afgeplat en de ogen zitten hoog. Op de voorkieuwdeksel zit een stevige 3 vertakte stekel, bij de andere twee pitvissen telt men vier stekels. De mond heeft een uitstulpbare bovenkaak waarmee gemakkelijk bodembewonende kreeftachtigen, wormen en weekdieren genomen worden.

In de paaitijd gaat het mannetje pitvis met opgerichte rugvin een paaidans rond het wijfje maken, éénmaal het wijfje verleid is zwemmen ze in paar en met de buikzijden naar elkaar gericht verticaal naar de oppervlakte, om daar de eieren en het zaad uit te storten. De eieren en de larven zijn pelagisch. Heel waarschijnlijk is dat ook zo bij de rasterpitvis.

Momenteel is er in het Noordzee-aquarium geen enkele pitvis te bespeuren, mogen we op de hulp rekenen van onze vissers, een koppeltje pitvissen brengt een beetje leven in de bak.

Eneman Eddy

Gevlekte pitvis

VLAM OP INTERNET

VLAM (Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing) voert promotie voor de Vlaamse landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten in binnen- en buitenland. Vanaf 26 augustus a.s. zijn de VLAM-activiteiten van kortbij te volgen op internet. De organisatie start dan immers met een eigen website. Die bevat informatie voor drie verschillende doelgroepen : consumenten, producenten (zij die promotiebijdragen betalen) en handelslui.

Naast enkele gemeenschappelijke rubrieken met informatie over de structuur en de werking van VLAM, een overzicht van de Vlaamse agro- en visserijsector en een toelichting bij de kwaliteitslabels die VLAM geïntroduceerd heeft (o.a. Flandria, Meesterlyck en Mignon/Mignonette), worden er specifieke onderwerpen aangeboden voor de drie groepen.

Consumenten kunnen op de VLAM-website terecht voor een overzicht van onze promotiecampagnes, de lopende en toekomstige acties, wedstrijden en publicaties.

Producenten kunnen de inningsregels van de promotiefondsen nalezen en de verantwoordelijken voor de verschillende sectoren binnen VLAM opsporen.

Voor handelslui (exporteurs, handelaars en distributeurs) is een beursagenda voorzien. De informatie voor deze laatste groep is beschikbaar in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

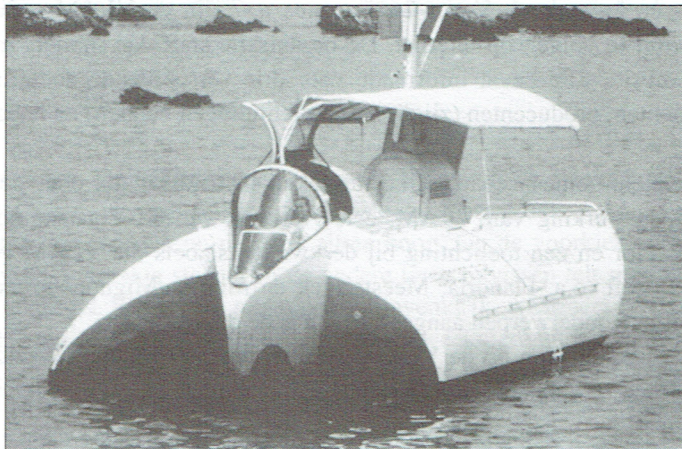
Vanaf oktober is de website ook uitgerust met een databestand van de Belgische exporteurs in de agro-voedingssector. Het bevat voor elke exporteur een volledige lijst van de verhandelde producten, exportbestemmingen en algemene bedrijfsgegevens.

De VLAM-website wordt regelmatig geactualiseerd en aangevuld met de nieuwste VLAM-acties en -publicaties. Vragen en bestellingen van publicaties kunnen overigens via internet of via e-mail gebeuren.

Het VLAM-internet adres : <http://www.VLAM.be>

Ons e-mail adres : pers.vlam@vlam.be

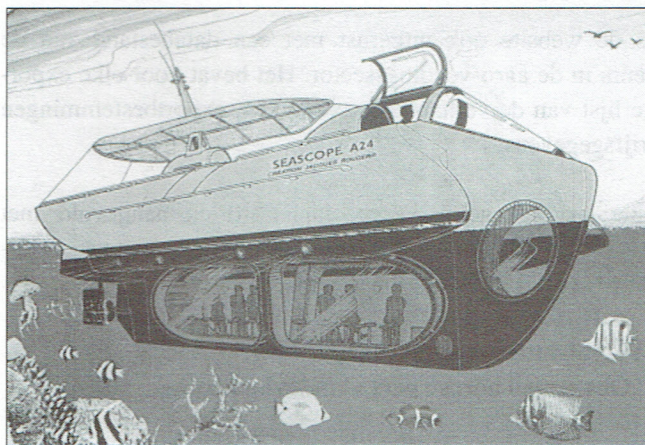
NAAR VISSSEN KIJKEN IN DE ZEE ZONDER DUIKPAK

Ja, dat kan, maar nog niet aan onze kust. Dat is mogelijk in sommige badsteden van de Cote d'Azur.

Speciaal uitgeruste boten met doorzichtige wanden in de romp laten u een kijkje nemen onder water in de Middellandse Zee.

Het laatste snufje op dat gebied is de Seascope «Ile d'Or II). Deze boot is een creatie van de scheepsarchitect Jacques Rougerie. Het is een futuristische trimaran

waarvan de centrale romp langs beide zijden doorzichtige wanden heeft. In het midden van die romp is een bankenstel waarop 24 personen kunnen plaatsnemen. Het tochtje duurt

40 minuten en gebeurt dagelijks ononderbroken vanaf 9 uur. Inschepen kan je in de oude haven van Le Lavandou dichtbij het station.

Je ziet dan de posidonia-velden die even zachtjes bewogen worden als riet door de vaart van de boot. Om de vissen aan te trekken werpt de schipper wat voedsel en de beestjes komen er op af.

Goudstreepzeebrasem, dorades, zeekarper, louns, laxeervis, sars, mul, girelles, gestreepte zeebarbeel, zwaluwstaartvis, puntzeebrasem.

Zeebaarzen (louns) zwemmen zeer snel voorbij, maar een school goudstreepzeebrasems blijven gretig rond je zwemmen om de hapjes op te peuzelen. Daarnaast zie je nog andere brasemsoorten zoals oblada, boops en pagellus. Zwaluwstaartvisjes zijn er ok veel te zien en ze hebben zeker hun naam niet gestolen want bij het zwemmen knippen ze voortdurend met de twee vinnen van de staart alsof het een schaar is. Tussen de posidonia zijn nog veel kleinere visjes waar te nemen. Alvast voor een aquarist een enige belevenis.

De seascope van Agay nabij St. Rafael.

INFORMATIECURSUS IN ZES SESSIES

door Doctor Anton Eryvnick

VAN HUISGENOOT TOT TAFELGERECHT ARCHEOLOGIE VAN HET DIER

Waar komen onze huisdieren vandaan? Welke verschillen zijn er in de voeding tussen middeleeuwse kastelen, abdijen en steden? Hoe werd de import van zeevis in Vlaanderen georganiseerd? Waarom verzamelen archeologen kevers? Wat hebben zwarte ratten, wijngaardslakken, katten en Romeinen gemeen? Tonen de recepten uit een middeleeuws kookboek wel wat men vroeger at?

De studie van dierenresten, opgegraven bij archeologisch onderzoek, vormt een haast onuitputtelijke informatiebron over de dierenwereld van vroeger, vooral dan over de wijze waarop de mens die exploiteerde. Niet alleen aspecten van voedselwinning, zoals jacht, veeteelt of visvangst, komen daarbij aan bod, maar ook fenomenen zoals dierlijke werkkraft, het gebruik van dierlijke grondstoffen of het houden van dieren als gezelschap. Archeologisch onderzoek toont bovendien hoe de fauna op de activiteiten van de mens reageerde. Steeds weer blijkt dat schijnbaar eenvoudige bedrijvigheden, zoals de dagelijkse voedselvoorziening, gestuurd werden door de wisselwerking van economische, ecologische, culturele en zelfs politieke factoren. De archeologische studie van dierlijk materiaal is dus niet louter een biologische maar vooral ook een cultuurhistorische discipline, die een aanzienlijke bijdrage levert tot de studie van ons verleden.

ANTON ERVYNCK (°1961) behaalde aan de Universiteit Gent de licentie in de Biologie, groep Dierkunde. Hij promoveerde tot Doctor in de Ruimtelijke Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam met een proefschrift over de geschiedenis van bruine en zwarte ratten. Hij is wetenschappelijk medewerker van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, waar hij verantwoordelijk is voor de studie van dierlijke resten uit opgravingen in Vlaamse bodem. Daarnaast verricht hij onderzoek bij opgravingen in Spanje, Turkije en Egypte, en begeleidt hij studenten op het Laboratorium voor Paleontologie van de Universiteit Gent.

PRAKTISCH

Dinsdag 4, 18 en 25 november en 2, 9 en 16 december van 14 tot 16 uur.
Oostende, Jet Center (Gistelsesteenweg 1). - Parkeergelegenheid ter plaatse.

Een organisatie van Davidsfonds regio Oostende.

De prijs bedraagt 1.750 fr. (1.550 fr. voor DF-leden en BACOB-klienten).

Begrepen in de prijs zijn een koffie tijdens de pauze en de syllabus.

Uiterste inschrijvingsdatum: 24 oktober. - Code: 0072-HU

Inlichtingen op 059/70.85.71 (Fernand Vyvey) en
op 016/310.670 (Sabrina Derademaeker).

Berichtjes die 40 jaar oud zijn

1. De reders van Hull hebben aan de Britse regering de toelating gevraagd om Aureomycine te mogen gebruiken ten einde meer verse vis op de markt te kunnen brengen. Het is namelijk bewezen dat een poeder op basis van aureomycine, tevens «Acronize» genaamd, de vis 60 uren langer vers houdt. Dit heeft een groot belang vooral nu de schepen verder afgelegen visgronden opzoeken.

.....

2. Eind januari '57 werd de rust in het Zuidpoolgebied verstoord : 15.000 jagers uit zes landen zijn er met de walvisvangst begonnen. De jacht zal twee maanden duren en 40.000 walvissen zullen gedood worden, zulks volgens een internationale overeenkomst. De waarde van één walvis mag geschat worden op 300.000 fr. Na het winnen van de olie wordt de walvis verder verwerkt tot braadvet, margarine, zeep, huidcrème en lippenstift. Het vangen van de walvis is een harde en wrede karwei. De moderne jagers beschikken thans over klankweerkantsingsapparaten die de aanwezigheid van de walvissen verraden en sommigen beschikken zelfs over helikopters om de dieren te signaleren.

Het doden van een walvis gebeurt op een minder wetenschappelijke manier. De harpoenier, gezeten in een kleine boot, vuurt zijn kanon af, de harpoen dringt in het vlees van de walvis, ontploft en spreidt vier weerhaken uit. Het dier is zwaar gewond en wordt dadelijk opgeblazen met samengeperste lucht om hem boven te doen drijven.

Er is mogelijkheid om de walvissen te doden met een elektrisch harpoen, die minder pijnlijk is, maar de Noorse harpoeniers verkiezen nog steeds de ontplofende harpoenen. Wanneer ze geraakt zijn, beginnen de walvissen hartverscheurend te huilen. Aldus gebeurt het dat, wanneer één walvis geraakt is, de andere walvissen, welke gewoon zijn van in familie te leven, weigeren van te vluchten en dus ook gedood worden.

Gezien de walvissen in de Noordelijke IJszee geweldig verminderd zijn, werd een internationale overeenkomst gesloten om het uitsterven van deze in het Zuidpoolgebied te beletten.

Vorig jaar (1956) voeren 19 expedities uit welke 15.000 eenheden mochten vangen . Dit jaar zijn er 20 expedities die maximum 14.500

eenheden mogen doden. Het gevangen aantal walvissen wordt nagegaan door officiële controleurs wanneer het maximum bereikt is, wordt het seizoen gesloten.

.....

3. De bezoekers van de Zoo te Londen, aten vorig jaar meer «vis en chips» dan de zeehonden en pinguïns samen. Gemiddeld worden per dag 2000 visfilets verkocht, terwijl op topdagen tot 3000 visfilets en 2000 kg chips in de hongerige magen van de dierenvrienden verdwenen.

.....

4. Het is moeilijk juist vast te stellen hoeveel vis verorberd wordt door zeevogels. Toch hebben Zuidafrikaanse geleerden opzoeken gedaan op dat gebied. Het bleek uit de verslagen dat een zeeraaf jaarlijks 75 kg pilchards en 100 kg andere vis eet, een pinguïn neemt jaarlijks 200 kg pilchards voor zijn rekening, terwijl de meest vraatzuchtige Jan van Gent 250 kg vis binnenspeelt. Naast een gezamenlijke vangst jaarlijks van 90.000 ton pilchards in Zuid-Afrika eten de drie vermelde vogelsoorten er nog eens 30.000 ton.

.....

5. Canadese biologen hebben vastgesteld dat de kreeften zich gemakkelijk aan temperatuurswisselingen aanpassen. Indien het water voldoende zout en opgeloste zuurstof bevat, kunnen de kreeften gedurende verschillende dagen in leven gehouden worden in water dat ver boven de normale temperatuur ligt. Aldus kan een kreeft welke zee-water gewoon is van 4 tot 5 graden, gemakkelijk in leven gehouden worden bij een temperatuur tot 24 graden. Ze sterven echter bij een plotse temperatuurdaling.

.....

6. In 1940 werden in Zweden proeven ondernomen met een anti-duikbootwapen t.t.z. gedresseerde zeehonden, die het geheime wapen van de marineverdediging waren. Deze zoogdieren nemen een onder water varende duikboot voor een vis. Door hun natuurlijke nieuwsgierigheid gedreven zouden ze hem gaan besnuffelen en zou de mijn die ze meedragen door het contact met de duikboot tot ontploffing komen.

7. Langs de kusten van Norfolk (Engeland) wordt de jacht georganiseerd op zeehonden, teneinde de voortdurende toename van deze dieren tegen te werken.

Sommige zeehonden worden gevangen genomen om hun levenswijze te bestuderen.

Zoals vroeger wordt thans ook een beloning in het vooruitzicht gesteld voor ieder gedood dier. Als bewijs hiervan moet de maag vertoond worden. Gezien de geringe beloning t.t.z. 10 shillings per dier, werd de beloning tot nog toe slechts opgeëist voor een gering aantal dieren.

8. De suikerfabrikanten van Jamaïca schreven een prijsvraag uit, waarbij een man of vrouw moest bewijzen de koudste stiel uit te oefenen. Om deze ongelukkige te verwarmen bedroeg de eerste prijs een bak flessen gevuld met rum. De prijskamp werd gewonnen door een dame uit Brixham. Zij schreef dat zij waarschijnlijk de enige vrouw is, werkzaam op een Engelse trawler in het Kanaal. Dag en nacht, schreef zij, bij storm, regen of sneeuw stond zij aan dek tot aan de knieën te midden van koude en natte vis.

Haar ideaal is dan om in het stuurhuis een glas stevige rum te kunnen gaan drinken. Dank zij de suikerfabrikanten van Jamaïca zal zij ruimschoots haar ideaal verwezenlijkt zien.

9. Zoals met andere vissoorten, worden ook ieder jaar talrijke walvisen gemerkt ten einde hun gedragingen te kunnen vaststellen. Dit jaar werd een walvis gevangen waarvan het merk aantoonde dat hij 22 jaar oud was. Ook werd een blauwe vinvis gevangen die het bewijs leverde dat hij in 47 dagen niet minder dan 1900 zeemijl gezwommen had.

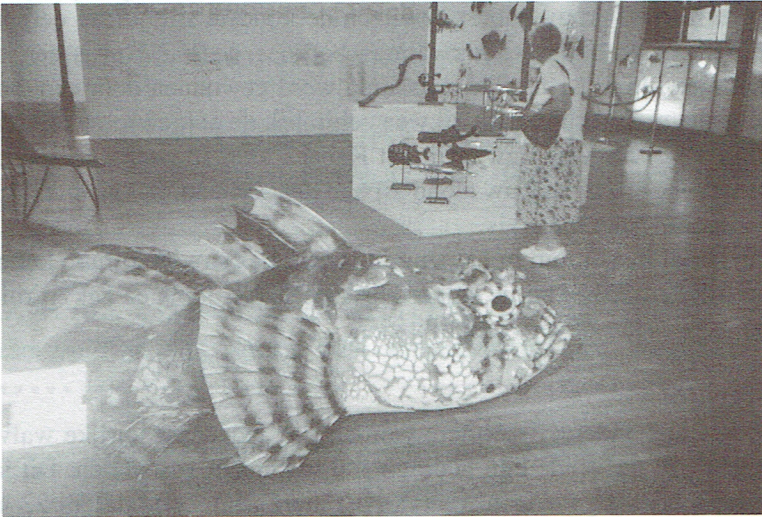
10. Uit Halifax in Canada wordt gemeld dat de karkas van de kreeften bijzonder goed geschikt is om een stof uit te vervaardigen in de aard van rayonne. Deze stof wordt chitine genaamd. Aldus zal het voor de dames mogelijk zijn zich weldra te hullen in een kreeftenjas.

(Berichtjes gesprokkeld uit HVB van 1957)

DE VIS IN DE KUNST

Tijdens mijn bezoek aan het Oceanografisch Museum te Monaco laatst in september kon ik er ook in een zaal van de rechtervleugel een tentoonstelling bewonderen van «L'art en forme de poisson».

Een expositie van kunstvoorwerpen met «de vis» als thema. Blikvanger daarbij was een werk van de Japanse kunstenaar Ichida Yoshikazu : een metalen maanvis gemaakt uit onderdelen van een Triumph. Daarnaast waren er meer dan honderd werken te zien, gemaakt uit allerlei grondstoffen, door kunstenaars van over de hele wereld. Ook de persoonlijke collectie «vissen in zilver» van prins Rainier III trok veel aandacht.

De scorpioenvis (in opgeblazen plastic) in de tentoonstelling te Monaco.

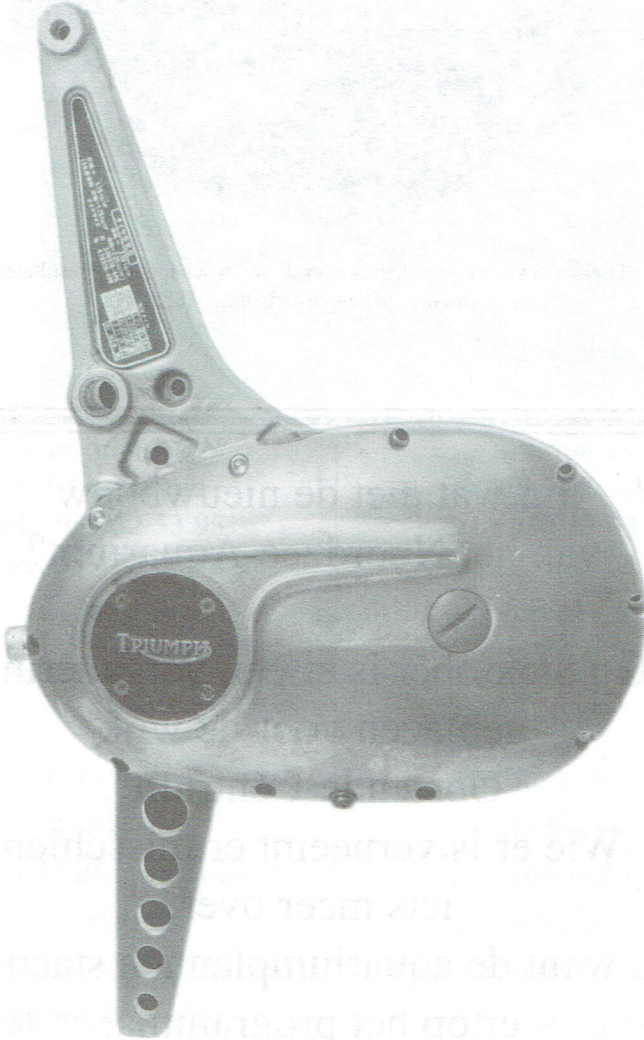
Deze tentoonstelling bracht me op het idee om eventueel tijdens de week van de amateurkunst in '98 van 24 april tot 3 mei met de Vriendenkring een kunsttentoonstelling te organiseren met als thema «de vis».

De vis, natuurgetrouw, gestileerd, gesymboliseerd, gefragmenteerd, gefossiliseerd of wat dan ook uitgevoerd in olieverf, acryl, aquarel, keramiek, metaal, porselein, marmer, brons, hout, collage, op postzegel, in plastic enz.

Deze tentoonstelling zouden we zoals dit jaar plannen in het Bestuursgebouw van de Vismijn te Oostende.

Kunstenaars van onze Vriendenkring en anderen laat het weten als u belangstelling hebt daarvoor en eventueel met uw werken zou kunnen deelnemen. Kunstige voorwerpen in de vorm van een vis zijn eveneens dienstig.

Robert Coelus, voorzitter.

De Maanvis van Ichida Yoshikazu.

Titelbeeld van de publikaties over de wetenschappelijke resultaten van de Challenger-expeditie, 1885.

En wat met de nieuwbouw
van het Noordzee-Aquarium?

Op 8 oktober is er een vergadering
geblazen voor de wijk
"Oostende-Centrum".

Wie er is verneemt er misschien
iets meer over,
want de aquariumplannen staan
er op het programma.

Aanvoer van zeebiologisch materiaal

Periode van 18 juni tot 29 augustus 1997

18/6	O.20	1 pijlstaartrog, 1 griet en 1 zeebaars
21/6	O.101	visvoer
24/5	O.100	eieren van zeekat
02/7	Sheila	10 tongen, 6 harnasmannetjes, 6 vijfdradige meunen, 5 rogjes en 6 zeedonderpadden
	Kantine Vismijn	4 hondshaaien, 1 rode poon, 2 gullen en 3 zeebaarzen
20/7	O.211	dode Baillon's lipvis
07/7	H.Coopman en T.Tratsaert	10 grondels, 1 grasgrondel, 7 dwerg- inktvisjes, 5 haringen, 30 wijting en steenbolkjes
10/7	Sheila	tongen en pladijs
	O.306	35 langoestientjes
15/7	Ken Ocket H.Coopman	grondels en 3 puitalen 40 haringen, 5wijtingen, 5 steenbolken en 8 grondels
16/7	O.20	3 tongen en 1 zeekarper
17/7	Sheila	2 harnasmannetjes, 4 slakdolven, 1 zeebaars, 3 tongen en 3 pladijzen
21/7	O.23	zeedonderpad en rivierprik
	O.62	zeekat
	Boulangier Henri	15 steenbolken en wijtingen
	Zowie (kleinzoon van E.Eerebout)	20 garnalen en 1 zeester
28/8	René Van de Castele met medewerking van Proefstation de Zeevisserij en de Belgica	10 hondshaaien, 10 eetbare zeeappels, 4 roggen, 2 botervisjes, 1 steurgarnaal en zeeanjelierien
29/8	idem	visvoer
29/8	O.148	1 grijze trekkervis

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT
ALLE REDERS, SCHIPPERS, BEMANNINGEN EN
PARTICULIEREN VOOR HUN ONBAATZUCHTIGE
INZET VOOR HET NOORDZEE-AQUARIUM.**

ONS GAZETJE

1. Op zaterdag 26 juli '97 tijdens de airshow op de Oostendse luchthaven is Stefaan Bernard slachtoffer geworden door de crash van het Jordaanse vliegtuig. De zeventienjarige Stefaan was student elektronica aan het V.T.I. te Oostende, en zijn vrije tijd gebruikte hij voor modelbouw van vliegtuigjes. Tevens fungeerde Stefaan enkele jaren terug als figurant in de videofilm van het Noordzee-Aquarium. (film die samengesteld werd door zijn vader Guido Bernard)

De Vriendenkring biedt aan zijn ouders, grootouders, familie en vrienden de oprechte deelneming aan bij het onherstelbaar verlies van zo'n beloftevolle jongen.

2. Mevrouw Belpaeme Blanche schonk een mooie herinneringsfoto waarop Meetje van de Koaje met de Witten. Gezelle Guido schonk 6 tekeningen en schilderijen alsook twee laden voor brieven.

Jean-Pierre Willaert herstelde het kruisnet van het Aquarium.

Rene Vandecasteele, schipper O.29, viste een reddingsboei en voorzag die van het opschrift Noordzee-Aquarium. Die boei zal dienstig zijn voor tentoonstellingen. Vishandel Gryson schonk een linksogige schol.
Aan alle schenkers een warme dank.

3. Tijdens het zomerseizoen te De Haan werd door de Dienst Waterwegen Kust van het Ministerie van Vlaamse Gemeenschap een tentoonstelling georganiseerd onder de titel Kust en Zee. Er werd een overzicht gegeven van de kustverdedigingswerken en foto's schetsten de verschillende fasen van de herstellingswerken. Naast die tentoonstelling pakte de Vriendenkring uit met een collectie schelpen van de Noordzee.

4. Tijdens het weekend van 21 september werd op de Visserskaai een garnaalpelwedstrijd georganiseerd. Onze vereniging nam er aan deel met een stand van het Noordzee-Aquarium. Fernand Weerbrouck, Roger Geryl en Eddy Eneman bemanden de stand en hadden hun handen vol. Het weer was prachtig en natuurlijk veel volk. Alweer een goede propaganda voor het Noordzee-Aquarium.